

Prinsjesdag is op de derde dinsdag van september. Met het uitspreken van de troonrede opent de koning het nieuwe parlementaire jaar. Ook wordt het koffertje met de Miljoenennota en de Rijksbegroting gepresenteerd. Deze dag wordt altijd feestelijk aangekleed.

Aan het begin van de dag is er in de Grote Kerk in Den Haag een interlevensbeschouwelijke bijeenkomst, waarvoor alle leden van het parlement en regering zijn uitgenodigd. Een bijzondere samenkomst, waarin verschillende in Nederland vertegenwoordigde levensbeschouwingen gezamenlijk hun boodschap aan regering, parlement en samenleving voor het voetlicht brengen.

Daarmee doet Stichting Prinsjesdagviering iets wat voor de overheid ontzettend belangrijk is. Laten zien dat je, vanuit je eigen identiteit, volledig wilt en kunt participeren in de samenleving. Wij willen kinderen en jongeren graag laten zien dat we dit in Nederland belangrijk vinden. Dit lesmateriaal helpt daarbij.

Doel

Het lesmateriaal geeft leerlingen inzicht in hun persoonlijke levensbeschouwelijke achtergrond, eigen levensbeschouwing en waarden en brengt hen in gesprek over de waarde daarvan voor onze samenleving.

Daarbij geven leerlingen antwoord op de volgende vragen:

- Wie ben ik en hoe wil ik leven?
- Waar kom ik vandaan?
- Waar laat ik me door inspireren?
- Wat kan ik voor de samenleving betekenen?

Inhoud

Het lesmateriaal bestaat uit drie onderdelen en gebruikt daarbij het beeld van een boom. De boom is uniek, met zijn eigen vorm en eigenschappen, maar tegelijk ook deel van een groter bos, een geheel. Zo zijn onze leerlingen uniek en hebben zij hun eigen overtuigingen, maar zijn ze tegelijk ook deel van een geheel. Hun klas, hun school, onze samenleving. Daarin leven we allemaal samen.

Inhoudsopgave

- Handleiding	P1
- Werkblad (docent)	P3
- Werkblad (leerling)	P6
- Boom	P9
- Extra informatie	P10

Kijk voor meer informatie over de Prinsjesdagviering op www.prinsjesdagviering.nl

1. Reportage 'de boom'

In een korte video komen een aantal kinderen en jongeren aan het woord die iets vertellen over hun levensbeschouwelijke identiteit. Tegelijk laten de jongeren samen zien waarom het mooi is om met elkaar in één samenleving te leven. De reportage maakt het beeld van de boom en het bos duidelijk.

Na de reportage kan extra informatie worden besproken over de verschillende levensovertuigingen die betrokken zijn bij de prinsjesdagbijeenkomst. Deze informatie is hieronder (pagina 10) te lezen.

De reportage is bedoeld als start van de les, om leerlingen bekend te maken met het thema.

2. Werkvorm 'mijn boom'

Leerlingen ontdekken hoe hun eigen boom er uitziet en wat hun plek is ten opzichte van alle andere bomen. Ze denken na over hun plek en waarde voor onze samenleving.

Deze werkvorm is uit te voeren op twee verschillende manieren:

- Via een werkblad en een boom die uitgeprint kan worden op A3 formaat.

Leerlingen kunnen hiermee voor een groot deel zelfstandig de boom invullen.

N.a.v. de vragen kan nog een boodschap van de docent worden toegevoegd.

- Leerlingen maken op een creatieve manier een boom.

Dit kan met verschillende materialen zijn, zowel in 2D als in 3D. De opdrachten worden geprint op papier en de antwoorden worden door de leerlingen verwerkt in hun creatieve boom. Dit vraagt meer voorbereiding en begeleiding van de docent. Deze werkvorm zou goed mogelijk zijn in een les kunst en cultuur.

Zie de bijlage 'werkblad leerlingen – docentversie' voor de boodschap bij deze vragen.

3. Gespreksvorm 'ons bos'

Naar aanleiding van de gemaakte bomen gaat de docent met leerlingen in gesprek.

Verzamel alle bomen uit de klas. Het is nu voor de leerlingen visueel dat alle bomen samen een bos vormen. Ze zijn hetzelfde (want het zijn allemaal bomen en wij zijn allemaal mensen), maar zijn ook heel verschillend. Want iedereen heeft zijn eigen antwoorden gegeven. Er zijn verschillende levensbeschouwingen, verschillende meningen, verschillende achtergronden. Benadruk als docent dat dit waardevol en mooi is.

Je eigen identiteit wordt nog mooier, als je hem kunt delen met de mensen om je heen. Wanneer je jezelf mag zijn, met respect voor de ander.

- Laat de leerlingen uitzoeken welke overeenkomsten er te vinden zijn op hun bomen.

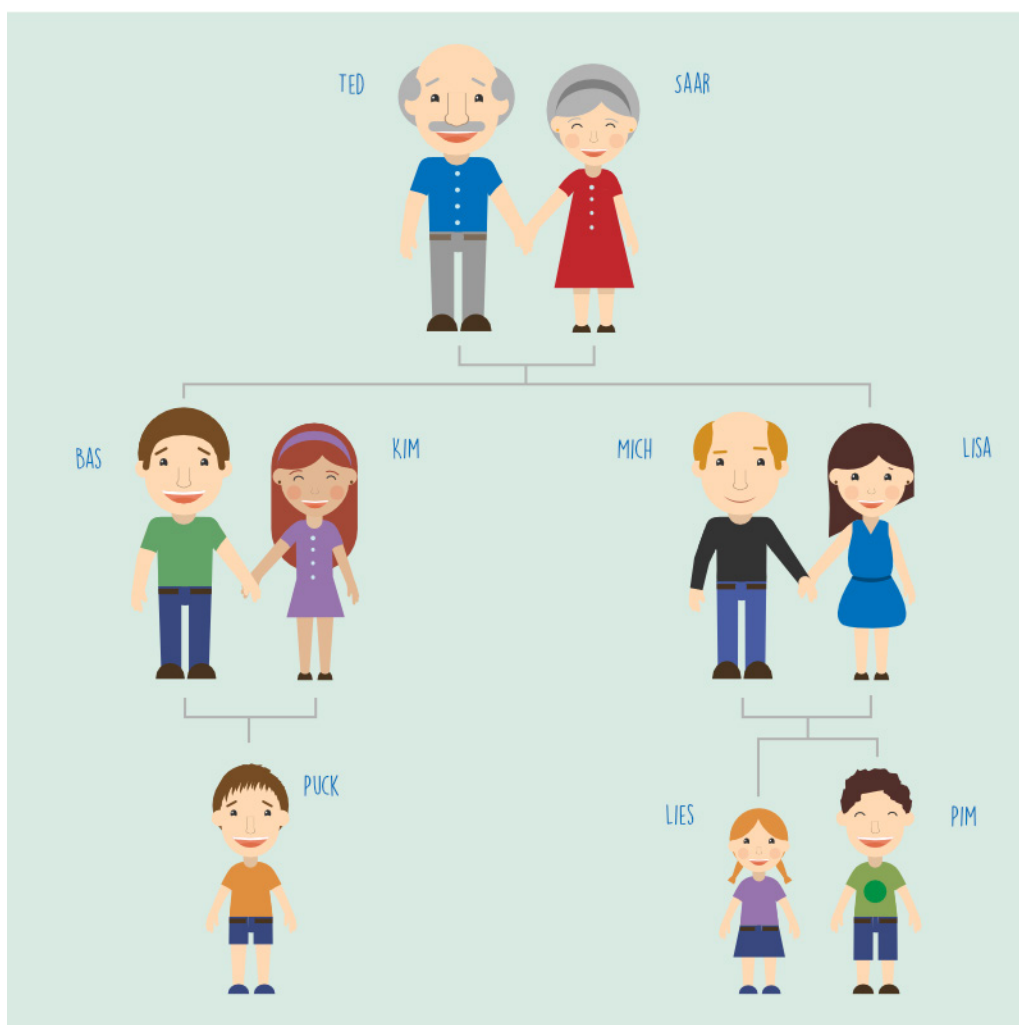
- Hoe kunnen zij de kenmerken van hun bomen (en die van hun klasgenoten) inzetten voor onze maatschappij?

- Welke (meer)waarde heeft het als je eigen identiteit belangrijk is en zichtbaar mag zijn in de samenleving? Kan dat ook altijd?

Geef het bos een prominente plaats in de klas of op school, zodat het leerlingen herinnert aan de les.

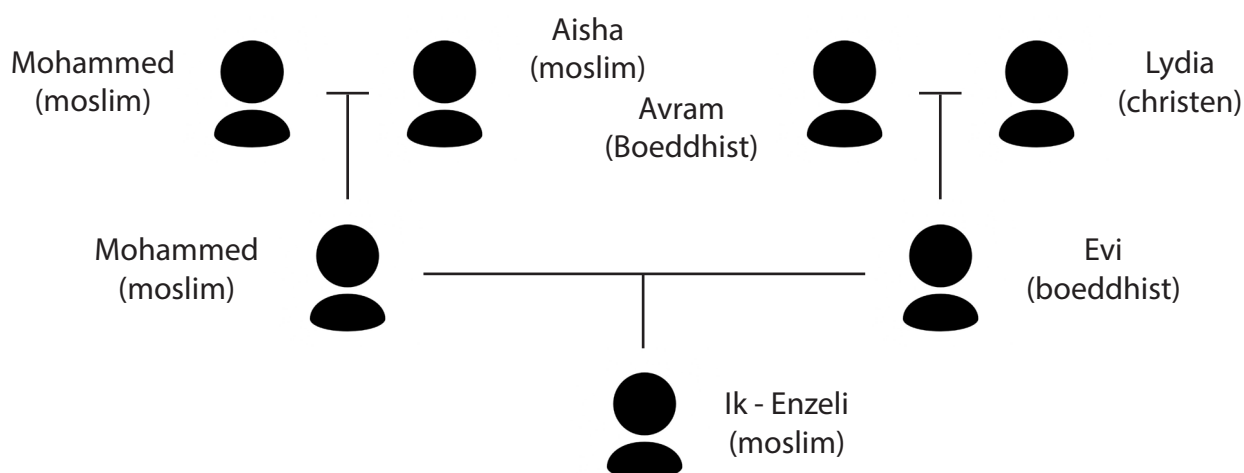
Stamboom

In een stamboom kun je zien van wie je familie bent. Dat kan soms best handig zijn. Kijk naar het voorbeeld van de stamboom van Puck.

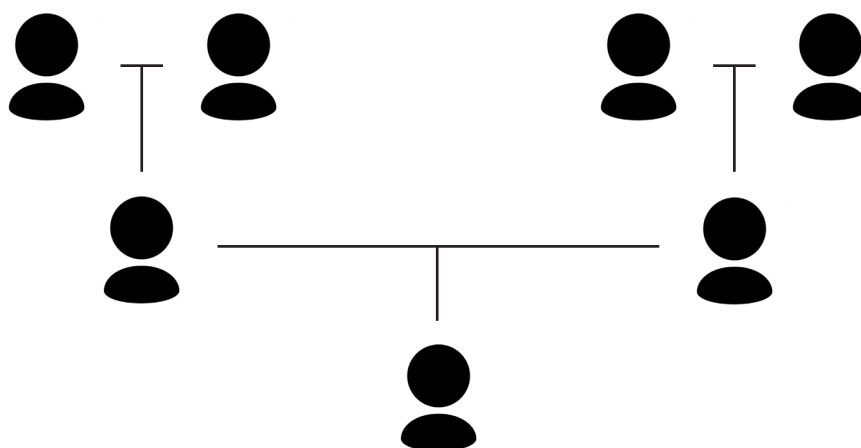

1. Wie is de vader van Puck? (PO)
Wie is de opa van Puck, aan de kant van zijn vader? (VO)

In een stamboom kun je ook andere informatie zetten. Zoals wat iemand gelooft. Dan krijg je een stamboom vol met *levensovertuigingen*. Hieronder zie je zo'n stamboom van Enzeli.

2. Wat valt je op aan de *levensbeschouwelijke stamboom* van Enzeli?
3. Wat gelooft de moeder van Enzeli?
4. Maak nu zelf een *levensbeschouwelijke stamboom*.

Boodschap na het beantwoorden van deze vraag:

Vaak geloof je hetzelfde als je ouders (en grootouders). Dat komt omdat voor veel mensen hun ouders erg belangrijk zijn. Best mooi als je erover nadenkt, dat zij jou deze belangrijke dingen hebben meegegeven! Geloof jij hetzelfde als je ouders? Waarom wel/niet?

Deze tekst is online ook als video te bekijken.

Ik ben

Wat jij gelooft is best vaak hetzelfde als je ouders, maar dat hoeft niet zo te zijn. Soms ga je wat anders geloven. Dat is prima, want iedereen heeft zijn eigen levensovertuiging. In Nederland mag je zelf kiezen waar je in gelooft, dat vinden we belangrijk. We vinden het ook belangrijk om elkaars geloof te respecteren.

1. Wat is jouw levensovertuiging?

Humanist, Christen, Moslim, Hindoe, Bahá'í,
Sikh, Joods, Boeddhist, atheïst of anders:

2. Een waarde is iets wat je heel belangrijk vindt. Wat je na wil streven.

Je hebt persoonlijke waarden, maar kunt ook een waarde hebben die je belangrijk vindt voor onze samenleving. Vind je het lastig om te bedenken wat een waarde is? Vraag dan je leerkracht of docent om hulp!

Online wordt in een korte video uitgelegd wat een waarde is.

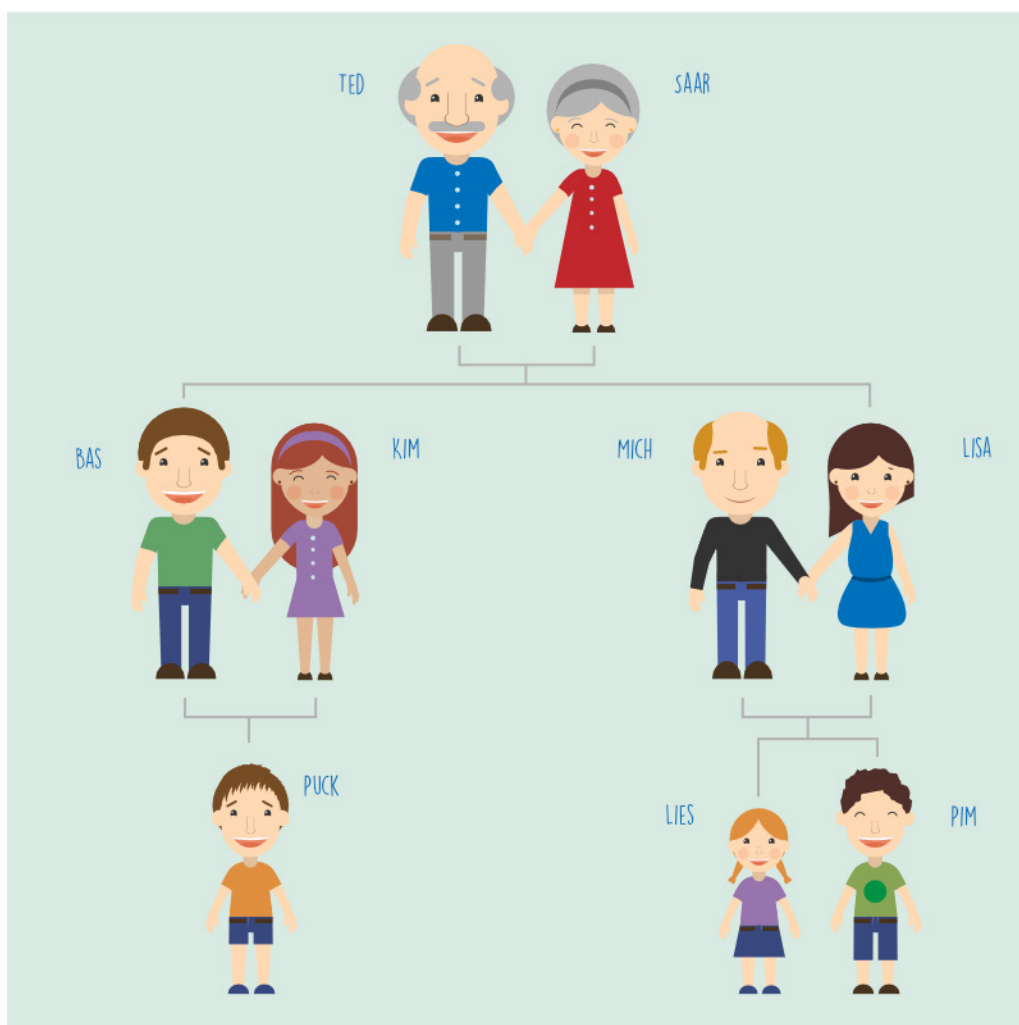
- a. Bedenk een persoonlijke waarde, die jij belangrijk vindt in jouw leven.
Waarom kies je deze waarde?
- b. Bedenk een waarde, die jij belangrijk vindt voor Nederland.
Waarom kies je deze waarde?
- c. Hebben jouw waarden iets te maken met je levensbeschouwing?

Boodschap na het beantwoorden van deze vraag: Iedereen is mens, maar ook iedereen is anders. Dat is tof, want daardoor zijn we een veelkleurige samenleving. Dit is wie jij bent en waar jij voor staat. Wees er trots op!

Deze tekst is online ook als video te bekijken.

Stamboom

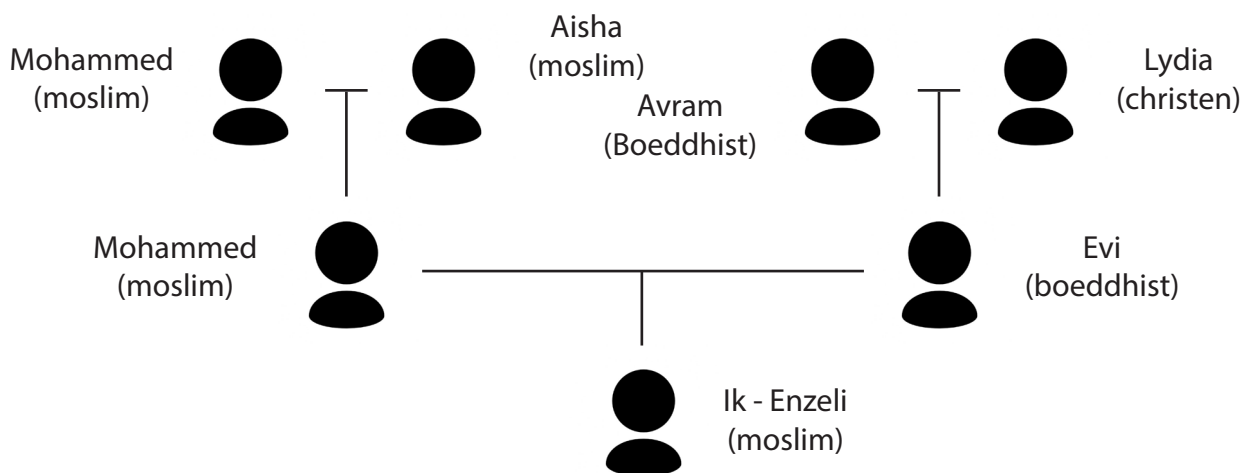
In een stamboom kun je zien van wie je familie bent. Dat kan soms best handig zijn. Kijk naar het voorbeeld van de stamboom van Puck.

1. Wie is de vader van Puck?

Wie is de opa van Puck, aan de kant van zijn vader?

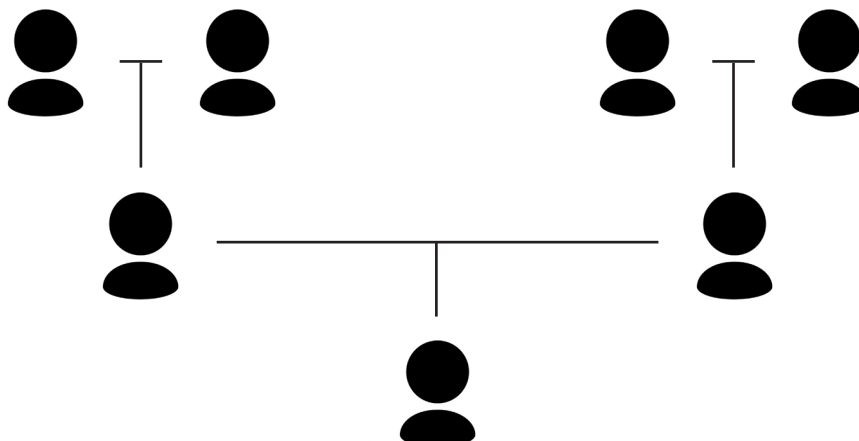
In een stamboom kun je ook andere informatie zetten. Zoals wat iemand gelooft. Dan krijg je een stamboom vol met *levensovertuigingen*. Hieronder zie je zo'n stamboom van Enzeli.

2. Wat valt je op aan de *levensbeschouwelijke stamboom* van Enzeli?

3. Wat gelooft de moeder van Enzeli?

4. Maak nu zelf een *levensbeschouwelijke stamboom*.

Ik ben

Wat jij gelooft is best vaak hetzelfde als je ouders, maar dat hoeft niet zo te zijn. Soms ga je wat anders geloven. Dat is prima, want iedereen heeft zijn eigen levensovertuiging. In Nederland mag je zelf kiezen waar je in gelooft, dat vinden we belangrijk. We vinden het ook belangrijk om elkaars geloof te respecteren.

1. Wat is jouw levensovertuiging?

Zet een streep onder het antwoord dat bij jou past.

Humanist, Christen, Moslim, Hindoe, Bahá'í,
Sikh, Joods, Boeddhist, atheïst of anders:

2. Een waarde is iets wat je heel belangrijk vindt. Wat je na wil streven. Je hebt persoonlijke waarden, maar kunt ook een waarde hebben die je belangrijk vindt voor onze samenleving. Vind je het lastig om te bedenken wat een waarde is? Vraag dan je leerkracht of docent om hulp!

- a. Bedenk een persoonlijke waarde, die jij belangrijk vindt in jouw leven. Waarom kies je deze waarde?
-

- b. Bedenk een waarde, die jij belangrijk vindt voor Nederland. Waarom kies je deze waarde?
-

- c. Hebben jouw waarden iets te maken met je levensbeschouwing?
-

MIJN BOOM

PRINSJESDAGBIJEENKOMST 2017

WERKBLAD LEERLINGEN BOOM (PRINT)

Bij de Prinsjesdagbijeenkomst zijn verschillende levensbeschouwelijke stromingen betrokken. Hieronder worden deze kort geïntroduceerd. Deze informatie dient als achtergrond bij het lesmateriaal of om voor de leerlingen een verdiepingsslag aan te brengen.

Christendom

Het christelijke geloof gelooft in één God. Jezus is tegelijk God en mens en kwam naar de wereld om de mensen hun zonden te vergeven. Hij predikte liefde, het kernwoord van het christelijke geloof. In het interlevensbeschouwelijke gesprek brengen christenen deze liefde in, zowel voor God, zichzelf als de ander. Christenen geloven dat God voor je zorgt, zowel in mooie als in moeilijke momenten. Het heilige boek van de christenen is de Bijbel.

Islam

Islam betekent 'overgave'. Wie de Islam aanhangt, moslim is, geeft zich over aan de wil en wetten van Allah, zoals opgeschreven in de Koran. De Koran is het heilige boek van de Islam. Volgens de Islam is de Koran de voortgaande openbaring na het boek van de Joden en de christenen en is Mohammed de laatste profeet. Voor de Islam is ieder mens waardevol, ongeacht wat hij kan of niet kan. De mens wordt beoordeeld op hoe hij leeft, daarin is het belangrijk dat je op een goede en eerlijke manier omgaat met de ander.

Humanisme

Het humanisme is geen religie, maar een levensbeschouwelijke stroming zonder geloof in een (persoonlijke) God. Een samenvatting van hoe humanisten naar de mens kijken staat in Artikel 1 van de Universele Verklaring van de Rechten van de mens (daarin staat hoe we naar mensen kijken en met elkaar omgaan): 'alle mensen worden vrij en gelijk in waardigheid en rechten geboren. Zij zijn begiftigd met verstand en geweten, en behoren zich jegens elkander in een geest van broederschap te gedragen.' De slogan van het Humanistisch Verbond is: zelf denken, samen leven. Humanisten baseren hun normen en waarden op menselijke ervaring en gebruiken daarbij teksten die voor hen inspirerend zijn.

Jodendom

Het Jodendom is, net zoals de Islam en het Christendom, een religie van het boek. Het heilige boek van de Joden is de 'Torah'. Het Jodendom gelooft in één God, die schepper is en er altijd is. Het is voor Joden belangrijk om in navolging van God te leven. Zoals hij goed is, probeert een Jood ook goed te zijn. Voor de mensen is hij een kracht, zowel in mooie als in moeilijke tijden. Het Jodendom bestond al, toen het christendom en de Islam kwamen. Daarom zie je ook Joodse elementen in deze twee godsdiensten.

Bahá'í

Volgens de Bahá'í is Bahá'u'lláh de meest recente profeet, na Abraham (Jodendom), Krishna (Hindoeïsme), Boeddha (Boeddhisme), Jezus (Christendom) en Mohammed (Islam). Zij geloven dat alle religies in de wereld uit dezelfde bron komen en eigenlijk telkens het volgende hoofdstuk zijn van één religie van God. Het belangrijkste principe van dit geloof is de eenheid van alle mensen. In het Bahá'í-geloof probeer je steeds bij te dragen aan de verbetering van de samenleving.

Brahma Kumaris

Brahma Kumaris is een wereldwijde, spirituele beweging, voornamelijk geleid door vrouwen. Waar we uiterlijk kunnen verschillen en labels hebben, zoals een ander lichaam, ras, geloof, nationaliteit of gender, gaat de Brahma Kumaris uit van de 'ziel' als identiteit. Het uitgangspunt daarbij is dat de menselijke ziel in beginsel goed is en dat God de bron van alle goedheid is. Niet onze verschillen, maar onze overeenkomsten als ziel (onze oorspronkelijke zuiverheid, vrede, liefde etc.) verbinden ons. Spiritueel onderwijs en meditatie ondersteunen transformatie, zowel persoonlijk als maatschappelijk.

Boeddhisme

Het Boeddhisme vereert geen god, maar geeft een visie op geluk en lijden. Bij het boeddhistische pad gaat het vooral om geen kwaad doen, vriendelijk zijn en wijsheid. Geen kwaad doen en geen schade toebrengen aan alles wat leeft staat voorop. Vriendelijk zijn doe je omdat je begrijpt dat ieder mens net als jij gelukkig wil zijn. Wijsheid zoek je om een einde te maken aan onwetendheid. Volgens Boeddha kunnen mensen niet voor lange tijd gelukkig zijn, omdat ze onwetend zijn (ze tasten in het duister) over hoe zichzelf en het leven in elkaar zitten. Boeddhisten leven volgens het boeddhistisch pad om dit te kunnen ontdekken. Dat doen ze door te mediteren en studeren.

Soefisme

Volgens het Universeel Soefisme komen alle Godsdiensten uit dezelfde Goddelijke bron voort. Alle religies zijn uiteindelijk op dezelfde God gericht. Het Universeel Soefisme brengt de boodschap van liefde, harmonie en schoonheid en streeft naar de eenheid van religieuze idealen. De grondlegger van het soefisme is Hazrat Inayat Khan. Volgens hem heeft God veel namen, maar beleefd iedereen God op zijn eigen manier. Je zoekt hem in jezelf.

Sikhisme

Sikhs geloven in één God. Ze geloven dat God in alles zit en alles is. Niet alleen dingen die je aan kunt raken, maar ook je ideeën, gedachten en gevoelens. Het doel van een sikh is om te ontsnappen uit de eindeloze cirkel van reïncarnatie (sikhs geloven, net zoals hindoeïsten, dat je na je dood weer terugkomt op de aarde). Daarom proberen ze om altijd het goede te kiezen. Door de samenleving te dienen, dienen ze God.

Hindoeïsme

Het Hindoeïsme kent meerdere Goden, waarbij een gelovige zelf kiest welke Goden hij aanbidt. Een Hindoe gelooft dat zijn ziel na de dood voortleeft en terugkeert in een ander lichaam. De manier waarop je in je leven leeft, bepaald of je in een volgend leven beter of slechter terugkeert. Het uiteindelijke doel van een Hindoe is de verlossing, waarbij je niet langer terugkeert in een ander leven, maar je ziel opgaat in de opperste geest Brahman.